

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 7Ps/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521201520
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anikó Aibeková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:1521201520.2

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v právnej veci fyzickej osoby, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu: U. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. S. G., v zastúpení opatrovníkom: C. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. - C., toho času bytom D. T. XXXX/X, H., o návrhu navrhovateľky: T. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, H. - C., na vyhlásenie za mŕtveho, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie zastavuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na Okresnom súde Dunajská Streda sa vedie konanie o návrhu navrhovateľky na vyhlásenie za mŕtveho U. I., nar. XX.XX.XXXX.

2. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že U. I. je jej otcom. Rodičia navrhovateľky sa rozviedli, pričom jej matka podala na otca trestné oznámenie za zanedbanie povinnej výživy. Svoju vyživovaciu povinnosť otec navrhovateľky neplnil do podania návrhu. Keďže nebol vyhlásený za mŕtveho, tak navrhovateľka a jej brat nemali nárok na sirotské alebo náhradné výživné. Žiadala preto o vyhlásenie otca za mŕtveho, aby mala nárok na náhradu výživného v podobe sirotského a možné spätné vrátenie náhradného výživného za roky jeho nezvestnosti a neplnenia si vyživovacej povinnosti.

3. Procesný opatrovník, t.j. brat navrhovateľky vo svojom podaní, doručenom súdu dňa 31.08.2021 uviedol, že v roku 2009 sa jeho rodičia rozvázali a rozdelili si majetok, pričom jeho otec peniaze z predaja bytu prehral na rulete a automatoch. Svojho otca videl naposledy v roku 2010 od tej doby o ňom nemá žiadne informácie. To bol posledný kontakt s otcom, od vtedy ich nekontaktoval, ani o ňom nepočuli a nevedel ani o nikom, kto by ho videl alebo o ňom niečo vedel. Stará matka procesného opatrovníka zo strany otca mu uviedla, že asi dva mesiace predtým, než sa stal nezvestným, jej otec povedal, že ide pracovať do Pezinka. Nezobral si so sebou žiadne doklady a od tej doby je nezvestný a nikto o ňom nemá informácie.

4. Matka osoby, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu, I. I. vo svojom podaní, doručenom súdu dňa 26.11.2021 uviedla, že nezvestnosť svojho syna oznámila na polícii v roku 2011 po tom, čo ho cca. 3 mesiace nevidela. Ani ju do dnešného dňa syn nekontaktoval.

5. Zo správy Obvodného oddelenia Policajného zboru Dunajská Streda zo dňa 22.04.2022 je zrejmé, že po osobe, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu je vyhlásené celoštátne pátranie od 22.06.2011, avšak doposiaľ sa ho nepodarilo vypátrať.

6. Zo spisu v súčasnosti vedeným Mestským súdom Bratislava I. (pôvodne vedeným Okresným súdom Bratislava V. pod sp. zn. 2T/22/2017, vyplýva, že osoba, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu bola odsúdená

trestným rozkazom č.k. 2T/22/2017-182 zo dňa 17.03.2017 za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 1 rok s tým, že výkon tohto trestu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Uznesením č.k. 2T/22/2017-198 zo dňa 02.09.2019 súd rozhodol, že sa odsúdený osvedčil. Trestné konanie bolo voči osobe, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu vedené ako konanie proti ušlému.

7. Podľa § 223 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) ak súd zistí, že nie sú splnené predpoklady na vyhlásenie za mŕtveho, uznesením konanie zastaví.

8. Podľa § 224 ods. 1 a 2 CMP ak je isté, že fyzická osoba nežije, súd vyhlási fyzickú osobu za mŕtvu. Vo výroku rozsudku súd uvedie presnú identifikáciu fyzickej osoby a deň jej smrti.

9. Podľa § 225 ods. 1 až 3 CMP ak je vzhľadom na všetky okolnosti pravdepodobné, že fyzická osoba nežije, súd vydá verejnú vyhlášku, ktorou vyzve toho, kto má byť vyhlásený za mŕtveho, aby sa prihlásil do jedného roka. Súd vo verejnej vyhláške vyzve každého, kto má o fyzickej osobe správy, aby ich podal súdu alebo procesnému opatrovníkovi. Súd vo verejnej vyhláške uvedie podstatné okolnosti prípadu a poučenie, že po márnom uplynutí lehoty môže byť fyzická osoba vyhlásená za mŕtvu.

10. Podľa § 226 ods. 1 a 2 CMP ak aj po uplynutí lehoty podľa § 225 ods. 1 je vzhľadom na všetky okolnosti pravdepodobné, že fyzická osoba nežije, súd vyhlási fyzickú osobu za mŕtvu. Vo výroku rozsudku súd uvedie presnú identifikáciu fyzickej osoby a deň predpokladanej smrti, prípadne deň, ktorý fyzická osoba pravdepodobne neprežila.

11. Podľa § 161 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorú nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

12. Súd po dôkladnom preskúmaní súdneho spisu dospel k záveru, že nie sú splnené predpoklady na vyhlásenie za mŕtveho U. I..

13. Hmotnoprávne predpoklady pre vyhlásenie osoby za mŕtvu vyplývajú z druhej vety § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto ustanovenia možno identifikovať tieto predpoklady: vyhlásiť fyzickú osobu za mŕtvu je legitimovaný výlučne súd, ak smrť nemožno preukázať štandardným spôsobom a smrť možno preukázať inak, alebo ak je fyzická osoba nezvestná a so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije. Pojem nezvestnosť zákon bližšie neidentifikuje a nemá pre tento pojem žiadne definíčné kritériá. Nezvestnosť je vnímaná ako situácia spojená s neistotou o živote osoby. Dôvody pre nezvestnosť môžu byť rôzne a nie je možné vylúčiť, že osoba sa stane nezvestnou bez vlastného pričinenia (človek vysokého veku a v zlom zdravotnom stave sa stratí), s pričinením iných subjektov (zavlečenie či únos osoby), ale napríklad aj v dôsledku nešťastnej náhody či vis maior. Od pojmu nezvestnosť je potrebné diferencovať situácie, keď nie je známy pobyt fyzickej osoby. Nezvestnosť ako dôvod pre vyhlásenie osoby za mŕtvu prichádza do úvahy iba v spojitosti s predpokladom, ak s ohľadom na všetky okolnosti možno usúdiť, že fyzická osoba už nežije (porovnaj aj napr. Smyčková, R., Filo, M. Civilné mimosporové konanie, Konania v niektorých statusových veciach, Nakladateľství C.H.Beck, s.r.o., rok vydania 2016, str. 65-68).

14. V danom prípade súd mal za to, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu nie je možné dôvodne predpokladať, že osoba, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu už nežije. V zmysle ilustrácie v Registri obyvateľov Slovenskej republiky U. I. sa narodil dňa XX.XX.XXXX, čo znamená, že v súčasnosti má 57 rokov, čo je vek, akého sa dožije väčšina ľudí. Súd nemá za preukázané, že sa menovaný stal nezvestným bez vlastného pričinenia, s pričinením iných subjektov resp. utrpel nehodu alebo sa stal nezvestným v dôsledku inej nešťastnej náhody. Navrhovateľka sa domáhala jeho vyhlásenia za mŕtveho iba z dôvodu, aby mohla poberať štátom poskytované dávky (či už sirotsky dôchodok alebo náhradné výživné), pričom neuviedla žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že jej otec nežije. Iba to, že rodina (deti menovaného) nemajú o osobe, ktorá má byť vyhlásená za mŕtvu žiadne informácie či správy, že s nimi prestala komunikovať automaticky neznamená, že už nežije a zvlášť v tom prípade,

ak na ňu bolo podané trestné oznámenie za zanedbanie povinnej výživy. Súd je toho názoru, že U. I. je osobou s neznámym pobytom, ktorá skutočnosť nie je postačujúca na jeho vyhlásenie za mŕtveho.

15. Súd má povinnosť v každom štádiu konania zisťovať, či tu nie je niektorá z prekážok, ktoré by mohli brániť v ďalšom jeho priebehu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti - spočívajúce najmä v tom, že nie je možné dôvodne predpokladať, že U. I. nežije - súd mal za to, že ide o taký nedostatok konania, ktorý bráni tomu, aby prebiehalo konanie, pričom uvedenú prekážku nie je možné odstrániť. Z tohto dôvodu súd konanie s poukazom na § 223 ods. 2 CMP zastavil.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 357 písm. a) CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).